

Viktig information om ditt föräldraskap

Som förälder företräder du ditt barn på två olika sätt, dels som vårdnadshavare, dels som förmyndare. I rollen som förmyndare ska du förvalta ditt barns tillgångar och företräda barnet i angelägenheter som rör dessa tillgångar. Nedan kan du läsa mer om vad detta innebär.

Företrädare för barnet

Den som är under 18 år får inte själv bestämma över sin egendom och saknar rättshandlingsförmåga. Detta innebär att barnet inte kan representera sig själv i olika sammanhang.

Föräldrar som är vårdnadshavare har även rollen som förmyndare. Detta innebär att föräldrarna fungerar som barnets ställföreträdare och agerar i frågor som rör barnet. I rollen som förmyndare ska föräldrarna förvalta barnets tillgångar och företräda barnet i angelägenheter som rör dessa tillgångar. Om båda föräldrarna är förmyndare ska de utöva sina skyldigheter gemensamt.

En förmyndare ska omsorgsfullt fullgöra sina skyldigheter och alltid agera på det sätt som bäst gagnar barnet. Dessa bestämmelser finns angivna i föräldrabalken. En förmyndare kan aldrig undvika att fullfölja dessa skyldigheter. Vid misskötsel kan förmyndarna bli skadeståndsskyldiga gentemot barnet.

Tillsyn

Överförmyndarkansliet har enligt föräldrabalken tillsyn över förmyndarskapet och det är barnets folkbokföringsadress som styr vilken överförmyndare som är behörig.

Fri föräldraförvaltning

Huvudregeln är att förmyndarna själva bestämmer hur barnets tillgångar ska användas eller placeras och normalt sett behövs då ingen redovisning till överförmyndaren. Med "fri" innebär dock inte att föräldrarna kan hantera barnets tillgångar

såsom de finner lämpligt. Även om föräldrarnas förvaltning inte är kontrollerad av överförmyndaren måste de ändå följa föräldrabalkens regler.

Föräldrabalken anger att förmyndare inte får medverka till att ge bort barns tillgångar; om förbudet att sammanblanda sin eller annans ekonomi med barnets; och att barnets medel i skäligen omfattning ska användas till hans uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De medel som inte används för sådana ändamål ska placeras så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skäligen avkastning.

Spärrade och ospärrade konton

Den omyndiges bankkonton ska som regel vara ospärrade. Det finns dock undantag. Ett konto ska vara försedd med överförmyndarspärrens när en underårig får pengar överstigande ett prisbasbelopp som avser:

- arv eller finns angivet i testamente
- gåva med villkor om särskild överförmyndarkontroll
- försäkringsutbetalning
- utbetalning enligt lagen om individuellt pensionssparande
- ersättning från brottsoffermyndigheten
- utbetalning av skadestånd

Överförmyndarspärrens innebär att det inte går att ta ut pengar från kontot utan samtycke från överförmyndaren.

Uttag från överförmyndarspärrens konto

Om ditt barn har tillgångar på ett överförmyndarspärrens konto behövs ett

medgivande från överförmyndaren innan pengar kan tas ut.

Om ni önskar ta ut pengar från kontot behöver ni först lämna in en ansökan om uttag till överförmyndaren och därefter invänta beslut. Ansökan lämnas med fördel digitalt: www.orebro.se/godman/etjanster
Båda förmyndarna måste underteckna uttagsansökan för att den ska vara giltig och i det fall barnet är över 16 år ska hen också signera ansökan.

Tillsammans med ansökan ska bifogas:
- underlag för det som ansökan avser.
- motivering hur barnet gynnas av uttaget.

Om ni erhåller beslut om uttagsmedgivande ska ni, inom två veckor från det datum beslutet upphör att gälla, inkomma med kvitto på inköpet.

Tänk på detta innan uttagsansökan lämnas

Enligt 7 kap. föräldrabalken har föräldrar en underhållsskyldighet gentemot sitt barn. Utgifter så som klädinköp, mat och uppehälle är därmed kostnader som föräldrarna ska bekosta, inte barnet.

Invänta beslut från överförmyndarkansliet innan ni köper det som ni ansöker om uttag för. Om uttag från spärrat konto beviljas är det viktigt att pengarna endast används till det som medgivandet avser och inget annat.

Huvudregeln är att merparten av barnets pengar ska finnas kvar på myndighetsdagen.

Redovisningsskyldighet

Om barnets samlade tillgångar överstiger åtta prisbasbelopp, vilket för år 2018 motsvarar 364 000 kronor, ska föräldrar enligt lag skicka in en förteckning över barnets tillgångar per den dag tillgångarna översteg åtta prisbasbelopp. Förteckningen kan lämnas digitalt via

www.orebro.se/godman/etjanster och ska undertecknas av båda förmyndarna.

Tillsammans med förteckningen ska bifogas:

- kapital-och räntebesked på samtliga bankkonton och värdepapper.
- bevis om överförmyndarspärri på de konton som ska vara spärrade.

Därefter ska förmyndare varje år, innan den 1 mars, lämna en årsräkning över hur tillgångarna förvaltats under föregående år.

En månad efter barnets myndighetsdag ska en sluträkning lämnas in.

Observera att om förteckning, årsräkning eller sluträkning inte inkommer kan förmyndare bli vitesförelagda, det vill säga bli skyldiga att betala böter.

Samtycke från Överförmyndarkansliet krävs

Oavsett hur stora tillgångar barnet har krävs alltid ett samtycke från överförmyndaren vid:

- uttag från spärrat konto
- arv
- gåva
- fast egendom, bostadsrätt eller tomträtt ska förvärvas, säljas, bytas bort, hyras eller hyras ut
- barnet ska bedriva rörelse
- barnet ska låna pengar eller på annat sätt skuldsätta sig

Mer information om förmyndarskap hittar du på Örebro kommuns hemsida:

www.orebro.se/godman